Zápis ze setkání k národnímu standardu pro elektronické systémy spisové služby (NSESS)

konanému 23. září 2014

Účastníci: Miroslav Čejka (Gordic), Jan Frk (MV), Miroslav Kunt (CNZ), Daniel Matoška (BBM), Jiří Pšenička (VERA), Alena Uzlová (MV), Karel Vosátka (VUMS)

Program:

I. Převod komponent do výstupního datového formátu
II. Validátor SIP
III. Definice entit NSESS
IV. Různé
V. Příští schůzka

Ad I

Na návrh Ing. Galbavého a Ing. Pšeničky byla projednána problematika převodu datových souborů: „*produkty/komponenty pro validaci a převod nejčastěji do výstupního formátu PDF/A existují, ale téměř vždy se jedná o placené produkty. Zpravidla není s převodem problém u vlastních dokumentů vznikajících přímo u původců (zajištění procesu tvorby el. souboru, tedy „vytvoření souboru v editovatelném formátu, schválení, převod do PDF/A, el.podpis oprávněné osoby/el.značka původce, časové razítko“ má tvůrce SW „ve svých rukách“), o to komplikovanější je zpracování u příchozích dokumentů, či dokumentů vytvořených v minulosti. Převod může být komplikován tím, že el. soubor je opatřen el. podpisem (příp. i časovým razítkem) ale není ve výstupním formátu, převodem do výstupního formátu PDF/A dojde ke změně souboru a tedy zneplatnění el. podpisu a časového razítka. Bylo by vhodné stanovit metodiku, jak při převodu do výstupního formátu v těchto případech postupovat. Pokud stát prostřednictvím legislativy (a požadavků NSESSS) nařizuje původcům vytvářet a k dlouhodobé archivaci předávat dokumenty (el. soubory) ve výstupních formátech, měl/mohl by také „zajistit“ produkt, kterým by původci tyto požadavky mohli naplnit, příp. zajistit výhodné licenční podmínky na jeho použití.*“

Byla konstatována potřeba návodu (metodiky) převodu do PDF/A především s ohledem na doručené dokumenty (např. z ISDS). Diskutován byl problém převodu PDF na PDF/A – otázka podpisu. Adobe Acrobat podepsané nepřevede. Otázka SW knihoven k převodu – jsou placené a dávají různé výsledky. Největší problém jsou fonty. Stát by měl stanovit konkrétní konvertor, případně přístupný přes webovou službu dálkově. Pokud jde o různé výsledky, bylo poukázáno na 3-Heights™ PDF Validator zpřístupněný Národním archivem jako referenční (http://digi.nacr.cz/validatorPDF/). I zde zazněla námitka, že nové verze mohou dávat jiné výsledky.

Další problematiku představují staré dokumenty v systémech (někde až od roku 1991). K tomu ze strany zástupců archivu i Odboru archivní správy MV zaznělo, že před rokem 2009 je nelze považovat za elektronický dokument ve smyslu stávajících právních předpisů (výstupní formát, metadata podpisu apod.), ovšem je zájem na jejich uchování. Proto budou (jak bylo také sděleno při jednání na Ministerstvu vnitra Národním archivem) digitálním archivem Národního archivu přejímány aniž by je původce musel konvertovat nebo jinak upravovat. Pokud jde o přechodné období 2009-2012, přislíbila zástupkyně Odboru archivní správy a spisové služby vypracování postupu/metodiky. Obdobné stanovení postupu bylo přislíbeno s ohledem na problematiku retroaktivity u skartačních řízení (SIP balíčky dokumentů a spisů vyřízených nebo uzavřených před 1.7.2012).

Zcela zvláštním případem jsou dokumenty převedené autorizovanou konverzí, jejíž výstup (PDF 1.7) není validní podle normy PDF/A. Je zřejmé, že jde o zásadní nedostatek, kdy určený původce vykonávající spisovou službu v elektronické podobě by výstup z autorizované konverze měl vždy převádět do datového formátu odpovídajícímu PDF/A postupem dle § 69a zákona č. 499/2004 Sb. a tedy odstranit z tohoto výstupu původní zajišťovací prvky (uznávané elektronické podpisy, kvalifikovaná časová razítka). Jedině toto (na první pohled nelogické) řešení je v souladu s platnými právními předpisy. Proto je potřeba působit na Ministerstvo vnitra aby neprodleně provedlo změnu v technickém řešení autorizované konverze, která však nevyžaduje změny v legislativě (PDF 1.7 může být validní s ohledem na normu PDF/A).
S ohledem na další argumentaci v otázce převodu PDF na PDF/A byli zástupci dodavatelů vyzváni ke sdělení přibližného množství takovýchto datových souborů a předpokládané finanční náročnosti převodu podle § 69a zákona 499/2004 Sb.

Ad II
V diskusi zazněl požadavek zveřejnit validátor SIP balíčků. Přítomný zástupce Národního archivu slíbil zjistit – validátor XML schéma je zveřejněn na adrese http://digi.nacr.cz:8080/CheckXml.aspx/. Validace metadat není v současné době realizována do doby, kdy bude více zkušeností s jejich obsahem.

Ad III
Shrnutí:
- dokument, komponenta, zásilka.
- ztvárnění není entita, v diagramu nebude, prostřednictvím zásilky se odesílají jednotlivé komponenty

Spisový plán zůstává (může jich být několik), každý spisový plán má jednu nebo víc věcných skupin. Otázka věcné skupiny – může nově obsahovat dohromady spisy i dokumenty (jen koncová věcná skupina), nemůže ale obsahovat současně i věcné skupiny. Věcná skupina může být i prázdná. Pozn.: spisový plán se nepoužívá v rozhraní pro agendové informační systémy – doplnit.
Původně uvažované přejmenování typového spisu na typovou věcnou skupinu pravděpodobně není již aktuální (termín se už zažil). Ve věcné skupině vedle typového spisu nebudou moci být ani dokumenty ani spisy. Typový spis řešit jen křížovými odkazy do dílu – zamítnuto, jako dosud (dokumenty vkládané přímo, spisy křížovým odkazem). I nyní lze do jedné součásti (dílu) vkládat dokumenty i křížové odkazy (slovo „zpravidla“). Ve věcné skupině nemůže být víc šablon typového spisu. Nově definována zásilka – kontejner entit o kterém mám informace (o doručení apod.).

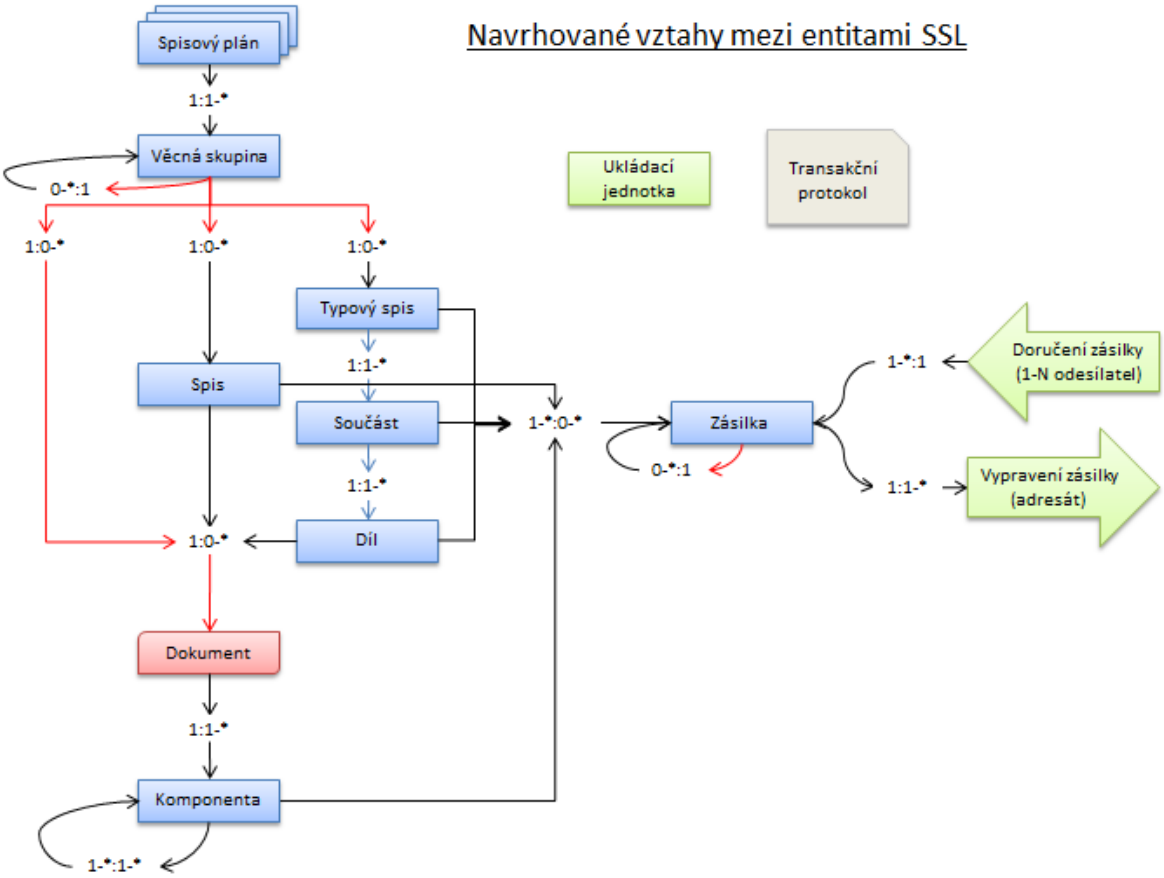

Ad IV
Novela vyhlášky 259/2012 Sb. je vypořádána a předložena ke schválení vládě, v průběhu října bude zveřejněno, účinnost se předpokládá od 1.1.2015.
Spuštěn nový web CNZ, kde jsou i informace o pracovní skupině; pokud něco chybí, ozvat se J. Frkovi.

Ad IV
Termín příští schůzky (v říjnu) bude upřesněn. Před schůzkou bude rozeslána konsolidovaná verze upraveného textu NSESS (připraví M.Kunt).